

Česká republika

Česká školní inspekce

Inspektorát v kraji Vysočina – oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Speciální škola, Havlíčkův Brod, U Trojice 2104

580 01 Havlíčkův Brod

Identifikátor školy: 600 023 885

Termín konání komplexní inspekce: 13., 14. a 19. listopad 2002

Čj.:	112 327/2002-11003
Signatura:	kk1zw501

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY/ŠKOLSKÉHO ÚČELOVÉHO ZAŘÍZENÍ

S účinností od 1. 9. 2002 je speciální škola zařazena do sítě škol jako příspěvková organizace zřízená Krajem Vysočina zřizovací listinou ze dne 18. září 2001. Jejimi součástmi jsou zvláštní škola, pomocná škola, přípravný stupeň, školní družina a speciálně pedagogické centrum.

Komplexní inspekce byla realizována ve speciálně pedagogickém centru (dále SPC). Činnost SPC vychází ze zřizovací listiny a statutu, které definují toto zařízení jako SPC pro děti a žáky s mentálním a kombinovaným postižením. Formou experimentu MŠMT ČR je ve specializaci centra i zaměření na autistické děti.

Spádová oblast není zřizovatelem oficiálně stanovena, kryje se s hranicemi kraje. Vymezení vzniklo po dohodě mezi centry a doporučením školského úřadu.

SPC poskytuje péči celkem 130 klientům. Z tohoto počtu je 68 klientů s mentálním postižením, 8 klientů s autismem a 54 dětí s kombinovanou vadou. Dále SPC poskytuje logopedickou péči 22 klientům speciální školy, při které je SPC zřízeno. Nad rámec specializace SPC je poskytována péče 14 dětem s tělesným postižením. Tyto klienty SPC přijalo po dohodě s SPC při Jedličkově ústavu v Praze a nelze u nich zabezpečit péči jinak.

SPC upřednostňuje péči o klienty, kteří odpovídají jeho specializaci. Je kladen důraz na předškolní klientelu. Včasnost a raná intervence jsou prioritou SPC.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční/kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personální podmínky SPC,
- materiálně technické podmínky SPC,
- depistážní a diagnostická činnost SPC,
- poradenská a metodická činnost SPC,
- speciálně pedagogická, terapeutická a psychologická činnost SPC.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉHO CENTRA

SPC nemá v současné době dostatečný počet odborných pracovníků. Od 1. 7. 2002 sociální pracovníce na plný úvazek, od 24. 10. 2002 speciální pedagog na 0,4 pracovního úvazku, od 4. 9. 2002 speciální pedagog - logoped na 0,2 pracovního úvazku a na 0,1 pracovního úvazku speciální pedagog na alternativní komunikaci. Dosaženým vzděláním pracovníce splňují § 3 vyhlášky MŠMT č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců.

Systém vedení pracovníků při naplňování cílů centra je založen na provedené analýze výsledků centra a stavu personálních podmínek. Na základě zpracované analýzy stanovila ředitelka priority pro školní rok 2002/2003. Všemi dokumenty prolíná snaha po personálním doplnění centra. Podpůrný systém plánování je ucelený, postupně splnitelný a v souladu s koncepčními záměry Asociace SPC pro mentálně postižené. Koncepce SPC sleduje nové trendy ve

speciálním školství (transformaci školství, integraci, decentralizaci a interdisciplinární vztahy).

a

Péče o začínající pracovníce je zajištěna prostřednictvím denního kontaktu se sociální pracovníci a supervizní činností ředitelky. Dále vedení školy umožňuje další vzdělávání pracovníků, podporuje jejich tvořivost a iniciativu.

Systém týmových porad pracovníků centra není vytvořen. Do 24. 10. 2002 v centru pracovaly dvě pracovníce a bylo pro ně efektivnější komunikovat o klientech aktuálně.

Organizační struktura speciální školy včetně jejich součástí umožňuje účinné řízení. Ředitelka školy zodpovídá za vedení SPC, organizaci práce u klientů plánuje sociální pracovníce. Úkoly a povinnosti pro jednotlivé pracovníky jsou průkazně stanoveny. Organizace činností odpovídá obecně závazným právním předpisům a psychohygienickým zásadám. Pracovníce centra mají přístup k potřebným informacím. Včas a úplně jsou poskytovány potřebné informace zákonným zástupcům dětí.

Systém hodnocení pracovníků je vytvořen. Kontrolní činnost byla zaměřena na analýzu stávajících dokumentů a odstranění nedostatků. V této nápravě jsou provedeny první kroky. S pracovníci je konzultována poslušnost v odstraňování nedostatků a priority.

Stávající personální podmínky speciálně pedagogického centra jsou co do počtu poddimenzované. Vzhledem k činnosti SPC jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ TECHNICKÝCH PODMÍNEK SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉHO CENTRA

SPC je umístěno v pronajatých prostorách zdravotnického zařízení MEDIKA. Má k dispozici dvě pracovny. Jedna je určena pro speciálního pedagoga a psychologa, o druhou se dělí sociální pracovníce a ředitelka centra. Třetí místnost SPC získalo dne 14. 11. 2002 a zatím není zařízena ani základním vybavením. Po stránce materiálně technické centrum vlastní počítač se základním vybavením bez ozvučení, kopírku a fax. Chybí logopedický program. Pomůcky pro jemnou motoriku jsou zastaralé a v nedostatečném množství. SPC nemá potřebný výběr a nové typy pomůcek, nemůže tedy tyto pomůcky zapůjčovat. Vzhledem k tomu, že SPC doporučuje školám a zákonným zástupcům vhodné kompenzační pomůcky, je nutné, aby si je klienti mohli prohlédnout a vyzkoušet.

V SPC chybí vybavení pro děti s těžkým kombinovaným postižením. Tyto děti musí pracovat v různých polohách, je nutné mít rehabilitační polohovací židli a stůl se sklopnou deskou. SPC nemá pro tyto děti relaxační kout nebo bazén.

V centru nejsou pomůcky na logopedii a alternativní komunikaci. Materiál, který pracovníce využívají, je většinou vlastní výroby.

SPC zajišťuje péči o autistické děti v regionu. Nemá ani základní vybavení pro práci s těmito dětmi. Ředitelka školy si je plně vědoma těchto nedostatků. Systematicky shání sponzory, účastní se grantových projektů.

Knihovna SPC obsahuje základní odbornou literaturu, je průběžně doplňována aktuálními publikacemi. Evidence knihovny včetně výpůjček pro rodiče a školy je vedena přehledně.

SPC vlastní osobní automobil, který z důvodu špatného technického stavu není používán k naplňování předmětu činnosti centra.

Materiálně technické podmínky pro činnost speciálně pedagogického centra jsou celkově pouze vyhovující.

HODNOCENÍ ČINNOSTI SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉHO CENTRA

Depistážní a diagnostická činnost

SPC neprovádí evidenci klientů v rámci kraje, ale pouze evidenci klientů centra. Depistáž není systematicky organizována. Ředitelka speciální školy kontaktuje předškolní zařízení a zajišťuje informovanost u odborných lékařů. Cílem je zajistit kvalitní péči nejprve pro stávající klientelu, následně pak pro novou.

SPC spolupracuje s PPP, obě organizace mají jasně vymezené kompetence a dodržují je. Spolupráce je velmi dobrá, v plánu je i společně organizovaný seminář, zaměřený na sestavování individuálních plánů. Centrum dále spolupracuje s Asociací center pro děti s mentálním postižením, Centrem služeb pro zdravotně postižené a Rodinným centrem. SPC organizuje pro klienty školy a centra diagnostické pobyty, které jsou přínosem a mají svou tradici. Finanční prostředky na tyto akce jsou získávány pomocí grantů.

SPC provádí speciálně pedagogickou diagnostiku. Podílí se na ní speciální pedagog a logoped. Sociální pracovnice provádí vstupní diagnostiku. Psychologická diagnostika je klientům zabezpečena u psychologičky, která s SPC spolupracuje externě.

Odborné posudky obsahují náležitosti doporučené směrnicí MŠMT ČR. Je zde vymezena doba platnosti, není jmenovitě určen pracovník, se kterým bude klient spolupracovat, neboť v SPC došlo k personálním změnám (rozšíření od 24. 10. 2002).

SPC se snaží spolupracovat se zákonnými zástupci. Rodičům je nabízena možnost účasti při terapeutické činnosti, jsou pravidelně informováni o postupech u dítěte. Pracovnice iniciují spolupráci formou vedeného individuálního plánu. Evidence spolupráce je vedena v osobní kartě klienta v návštěvním listu. Sociální pracovnice zajišťuje a eviduje písemné souhlasy rodičů s vyšetřením dítěte a předáváním jeho osobních materiálů kmenové škole.

Poradenská a metodická činnost

Speciálně pedagogická práce s klientem vychází z diagnostiky klienta. Diagnostika je jasná a srozumitelná. Je vhodným podkladem pro individuální plán dítěte. Ke dni inspekce je nově přepracováno 50 osobních složek klientů a speciálně pedagogických diagnostik.

SPC podporuje integraci do škol a transformaci speciálního školství. Pro děti, které nelze integrovat, iniciuje vznik speciálních tříd při běžných školách. V těchto třídách má SPC tzv. dohled supervizí.

Odborné posudky jsou konkrétní, srozumitelné a obsahují potřebné náležitosti.

SPC neorganizuje výjezdy ke klientům. Není zajištěna práce v terénu u klienta. Důvody jsou ekonomické. Spolupráce se školou je zajištěna formou telefonických konzultací.

Vzhledem ke krátké době po reorganizaci SPC neorganizuje semináře a přednášky. V dlouhodobém plánu je seminář ve spolupráci s PPP.

Sociálně právní pomoc je poskytována na velmi dobré úrovni. Jsou zajištěny aktuální informace a pomoc při zajišťování sociálních výhod. Materiály jsou zpracovány písemnou formou a zaslány rodičům. V této oblasti sociální pracovnice spolupracuje se sdružením pro zdravotně postižené občany.

Speciálně pedagogická, terapeutická a psychologická činnost

Osobní spisy klientů jsou vedeny přehledně a pečlivě. Obsahují lékařskou zprávu, diagnostické závěry psychologa a speciálního pedagoga, vstupní diagnostiku sociální pracovnice, odborný posudek i integraci, návštěvní list, formulář souhlas rodičů s předáním osobních údajů a korespondenci. Osobní karty neobsahují individuální plány. SPC dalo podklady pro tyto plány ve speciálně pedagogické diagnostice učitelům. Výpočetní technika je pracovníci využívána, nepracují však na společném evidenčním programu pro SPC. Osobní spisy klientů jsou uloženy v kartotéce, ochrana dat je zajištěna.

SPC organizuje speciálně pedagogickou podporu v oblasti logopedie a alternativní komunikace. Ředitelka se snaží zajistit alternativní péči. Dalším jejím cílem je poskytovat i snuzelen, muzikoterapii a péči v bílém psychorelaxačním pokoji (vzor SPC v Blansku). Speciálně pedagogický přístup respektuje nové metody práce u dětí s mentálním postižením. Důraz je kladen na komprehenzivní speciální péči, tj. ucelený systém komplexní péče o klienta po stránce speciálně pedagogické, sociální a psychologické. Terapeutická práce je soustavně a systematicky vedena v oblastech komunikace - logopedie a alternativní komunikace. V externí nabídce pro klienty je canisterapie a hipoterapie.

Činnost speciálně pedagogického centra i přes maximální osobní angažovanost jednotlivých pracovníků je celkově hodnocena jako průměrná.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí o zařazení školy (tedy i SPC) do sítě škol je v souladu se Zřizovací listinou Speciální školy Havlíčkův Brod vydanou 18. září 2001 a Statutem SPC ze 3. 9. 2001.

Žádost o změnu zařazení do sítě škol (vznik odloučeného pracoviště v Ledči nad Sázavou - třída pomocné školy) byla ředitelkou školy odeslána na Kraj Vysočina dne 25. 6. 2002.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Dlouhodobá koncepce SPC,
2. analýza činnosti SPC za školní rok 2001/2002,
3. plán práce SPC na školní rok 2002/2003,
4. krátkodobý koncepční záměr - aktuální nabídka služeb SPC,
5. standardy péče SPC navržené Asociací pracovníků SPC,
6. výroční zpráva o činnosti (kapitola SPC),
7. záznamy z pedagogických porad (kapitoly o SPC),
8. personální obsazení SPC (pracovní náplně),
9. výkaz týdenní činnosti SPC,
10. evidence klientů SPC (lékařská zpráva, speciálně pedagogická diagnostika, psychologická diagnostika, návštěvní list, rozhodnutí o vřazení, odborný posudek),
11. organizační řád SPC,
12. vnitřní řád SPC,
13. jednací protokol SPC,
14. evidence knih,
15. propagační materiály pro školu a SPC.

ZÁVĚR

Výrazným nedostatkem personálních podmínek pro činnost SPC je nedostatečný počet odborných pracovníků. Ředitelka si tuto skutečnost uvědomuje a řeší ji. V současné době SPC pracuje s třetinou klientů a to velmi krátce. Negativním jevem je absence výjezdů s cílem spolupráce s učiteli a řediteli škol.

Činnost SPC je v současné době zaměřena na nepřímou práci, tj. dokumentace, materiálně technické zázemí. Kladem přeměny SPC je pozitivní klima, pružná organizace činností a velmi precizně přepracovaná dokumentace SPC.

Negativem je pouze vyhovující materiálně technické zázemí SPC.

Pro zajištění objektivnosti je nutné provést zjištění a hodnocení po delší době činnosti SPC.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Eva Bekeová	Eva Bekeová

Další zaměstnanci ČŠI

PhDr. Váchová Nováková Ljubica, Jitka Nováková

V Jihlavě dne 21. listopadu 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 22. 11. 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
---	--------

Mgr. Klára Sojková, ředitelka speciální školy	Sojková
---	---------

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2002-12-	
Zřizovatel Kraj Vysočina	2002-12-	

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány